

ПО 01. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Прикладна психологія
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Очна (денна) / дистанційна
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни, розподіл годин за аудиторними заняттями	4 кред. ЄКТС/120 годин Лекції – 16 год., семінарські – 30 год., самостійна робота – 74 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	МКР / Залік
Розклад занять	https://my.kpi.ua та https://schedule.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://psy.kpi.ua/vikladachi/
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzU2MTYxMTEwMzM5?cjc=dks3yx5

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Вступ до спеціальності» є першим кроком на шляху до професійного становлення здобувачів вищої освіти, які вирішили присвятити своє майбутнє цій галузі науки. Її опанування сприяє зміцненню інтересу до обраної спеціальності, допомагає розвивати ціннісні орієнтири та формує уявлення про основи професійних знань і навичок, які є необхідними для успішної кар'єри. Крім того, опанування необхідними знаннями даної дисципліни підтримує процес усвідомлення здобувачами вищої освіти правильності їхнього вибору професії та сприяє їх подальшому професійному самовизначенню.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є витoki психологічного знання, місце та завдання сучасної психології у системі наук, правове регулювання та основні етичні норми і принципи професійної діяльності психолога, сутність та напрямки діяльності психолога в різних соціальних сферах, роль психолога у сучасному суспільстві.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами спеціальності «Психологія», її теоретичними і практичними аспектами, а також формування загальних та професійних компетентностей, необхідних для подальшого навчання та застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності.

Система теоретичних (лекційних) і практичних (семінарських) занять дає можливість вирішити такі **основні завдання**:

- сформувати у здобувачів вищої освіти базові знання про наукові та прикладні аспекти психології;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями професійної підготовки практичних психологів в Україні;
- сформувати уявлення про вимоги до особистості психолога як професіонала;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами та документами з

питань професійної діяльності психолога;

- сформувати уявлення про етичні норми та стандарти професії психолога;
- розвинути вміння аналізувати психологічні явища та застосовувати психологічні концепції до розуміння поведінки людини;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з різними видами та напрямками діяльності практичного психолога в різних соціальних сферах;
- розвинути здатність майбутніх психологів до безперервного й актуального навчання, до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти:

Загальних компетентностей:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 4);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 5);
- здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 10);
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності (ЗК 12);
- здатність до саморозвитку на основі рефлексії та саморегулювання (ЗК 14);
- здатність і готовність до безперервного й актуального навчання, опанування новими знаннями, методичними розробками, інноваційними проектами, володіння новітніми технологіями в галузі психології (ЗК 15).

Професійних компетентностей:

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (ФК 1);
- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (ФК 2);
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (ФК 4);
- здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту (ФК 9);
- здатність дотримуватися норм професійної етики (ФК 10);
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ФК11).

Програмні результати навчання:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання, ефективність власних дій (ПРН1);
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань (ПРН2);
- здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПРН3);
- презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців (ПРН8);
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН10).

Комунікація з викладачем відбувається під час навчальних занять, а також у межах двох годин консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри психології та педагогіки. Крім того, для підвищення ефективності комунікації, з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовуються цифрові платформи месенджер Telegram, classroom (див. інформаційну картку <https://psy.kpi.ua/inform-card/>)

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни здобувачу вищої освіти бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх компонентів: «Основи здорового способу життя», «Психологія здоров'я», «Засади усного професійного мовлення» тощо. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна створює основу для вивчення таких дисциплін, як: «Загальна психологія з практикумом, частина 1. Психічні процеси», «Загальна психологія з практикумом, частина 2. Особистість у діяльності та спілкуванні», «Історія психології», «Методологія і методи психологічних досліджень» та ін.

Дисципліна перебуває у тісному зв'язку з іншими дисциплінами циклу професійної підготовки, таких як «Основи психологічного консультування», «Основи психотерапії», «Теорія і практика психологічного тренінгу» та ні., завдяки чому забезпечується комплексне формування професійних компетентностей майбутніх психологів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Становлення психології як науки				
Тема 1.1. Витоки психології. Етапи становлення психології як науки	14	2	4	8
Тема 1.2. Основні напрями та школи в психології	14	2	4	8
Разом за розділом 1	28	4	8	16
Розділ 2. Психолог як професіонал. Правове регулювання з питань професійної діяльності психолога				
Тема 2.1. Професійна підготовка психологів в Україні	14	2	4	8
Тема 2.2. Психолог як особистість та професіонал	14	2	4	8
Тема 2.3. Нормативно-правові акти та документи з питань професійної діяльності психолога	14	2	4	8
Разом за розділом 2	42	6	12	24
Розділ 3. Професійна діяльність практичного психолога				
Тема 3.1. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога	14	2	4	8
Тема 3.2. Основні напрями діяльності практичного психолога	14	2	4	8
Тема 3.3. Діяльність психолога в різних професійних сферах	12	2	2	8
Разом за розділом 3	40		10	24
Підготовка до МКР	4	-	-	4
Підготовка до заліку	6	-	-	6
Всього годин	120	16	30	74

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. 256 с.
2. Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки: Навч. посіб. / О.В. Ловка, Л.Л. Борисенко, Л.А. Колесніченко, Л.В. Музичко, А.В. Тімакова, Д.Г. Лавриненко. За заг.ред. О.В. Ловкої. К.: КНЕУ. 2019. 390 с. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051700.pdf>
3. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія: вступ до спеціальності. [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
4. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 372 с.
5. Купчишина В. Ч., Голярдик Н. А., Демський В. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій : навчальний посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 232 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3208/1/vstup_do_specialnosti_elektronne_vydannja.pdf
6. Організація діяльності психологічної служби: навч-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду КІП.** URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17232/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E%D0%94%D0%9F%D0%A12023.pdf>
7. Сергієнко Н. П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7396/1/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%20%D0%B4%D0%BE%20%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%28%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%29%202018.pdf>

4.2. Допоміжна література:

1. Варій М Психологія. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 288 с.
2. Засєкіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. для студентів ВНЗ. 2-е вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
3. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
4. Лунченко Н.В., Мельник А.А., Панок В.Г., Ткачук І.І. Діяльність психологічної служби у системі освіти з надання допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (за результатами моніторингу): довідник. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 105 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КІП:** <https://lib.iitta.gov.ua/716565/1/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
5. Молодушкіна І. В. На допомогу практичному психологу ЗДО. Вид-во: Основа. 2020. 208 с.
6. Мясоїд П. Курс загальної психології. Київ : Алерта, 2021. 496 с.
7. Нежинська О.О., Хілько С.О. Психологічні ресурси майбутніх фахівців як основа розвитку конкурентоздатної особистості. *Габітус*. 2025. Вип. 71. С. 195-200. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.71.35>
8. Нежинська О. О., Хілько С. О. Психологічні ресурси та конкурентоздатність майбутнього психолога як складові збереження його психічного здоров'я. Актуальні проблеми збереження психічного здоров'я особистості : зб. мат-лів XV Міжнар. наук.-практ. конф. (23–24 квітня 2025 р., м. Ніжин) / за ред. А. Ю. Ковтун. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, Видавець Лисенко М. М., 2025. С. 281-285 (444 с.). URL : http://www.ndu.edu.ua/storage/2025/zbirnyk_psy_conf_2025.pdf
9. Никоненко Ю. П. Основи психологічної проствіти та профілактики. Навчально-методичний посібник. Вид-во: КНТ. 2019. URL: <chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi56/0041855.pdf>
10. Організація діяльності психологічної служби: навч-метод. посіб. / МОН України, Уманський

- держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань: Візаві, 2023. 267 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:** <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17232/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%20%D0%9E%D0%94%D0%9F%D0%A12023.pdf>
11. Особливості організації та проведення тренінгів у рамках діяльності соціально-психологічної служби: практикум для фахівців соціально-психологічних служб закладів вищої освіти / Г.О. Діденко [та ін.]; Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет, Факультет психології, історії та соціології, Соціально-психологічна служба ХДУ. Херсон : Гельветика, 2018. 143 с. **Друковане видання з фонду бібліотеки КПІ:** https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000593122&local_base=KPI01
 12. Панок В. Г., Чаплук Я. В., Андреева Я.Ф. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультації: навч. посібник / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:** https://www.academia.edu/download/62342791/Panok_Chapluk_Andreeva20200311-127044-1n3w4t.pdf
 13. Панок В. Г. До побудови моделі сучасної психологічної служби системи освіти. *Український вимір. Міжнародний збірник науково-педагогічних, методичних статей і матеріалів з України та діаспори*. 2019. № 16. 246-252. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:** https://lib.iitta.gov.ua/717397/1/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C_%D0%9F%D0%A1_2019.pdf
 14. Панок В. Г. Концепція реформування психологічної служби у системі освіти України на період до 2030 року. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5(2), 1-10. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:** <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/download/392/456>
 15. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. Київ: Ніка-Центр, 2016. 362 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705662/1/ps_sluzhba.pdf
 16. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти : практикум з навчального курсу для практичних психологів : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2018. 175 с. **Друковане видання з фонду бібліотеки КПІ:** https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000605959&local_base=KPI01
 17. Турищева Л., Дорошко І., Малихіна О. Шкільний психолог в умовах НУШ. Професійний супровід початкової ланки освіти. Вид-во: Основа. 2020. 144 с.
 18. Харченко А. А. Діяльність психологічної служби в роботі благодійних та громадських організацій. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2024. № 2. С. 93-99. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:** http://nbuv.gov.ua/UJRN/spttp_2024_2_13
 19. Хілько С.О. Образ майбутнього як важливий чинник соціалізації молоді в сучасних умовах. *Психологічні предиктори соціального розвитку особистості в сучасних умовах освітнього середовища*: Зб. Тез Всеукр. наук.-практ.інтернет-конф. з міжнар. участю, 21 лист. 2024 р., - Київ: КПІ імені Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2024. 174 с. С. 169-171. [Електронний ресурс]. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2025/01/Zbirnyk-tez-konferentsii-Psykhol_predyktory_-2024_compressed.pdf
 20. Jennifer Walinga, Charles Stango. Introduction to Psychology (2014-2021). <https://opentextbc.ca/introductiontopsychology/>

Електронні ресурси:

1. Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти». URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/12/Standart_Praktychnyy_psykholoh.pdf
2. Перелік нормативно-правових документів, якими керуються фахівці психологічної служби України. URL: <https://vyshn-osvita.gov.ua/perelik-normativnopravovih-dokumentiv-yakimi-kerujutsya-fahivci-psihologichnoi-sluzhbi-ukraini-20-09-45-18-02-2022/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

5.1 Денна форма. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	Лекція 1. Тема 1.1 Витоки психології. Етапи становлення психології як науки. Предмет психології та її структура. Становлення психології в донауковий період. Анімістичні уявлення про душу. Психологія античності. Роль вчень Платона, Арістотеля, Сократа, Демокріта, Епікура та інших в становленні психологічного знання. Розвиток психології в елліністичний період. Психологія і грецька міфологія. Становлення наукової психології. Етапи становлення психології : психологія як наука про душу, психологія як наука про свідомість, психологія як наука про поведінку, психологія як наука про механізми розвитку та функціонування психіки. Галузі сучасної психології. Загальна психологія. Історія психології. Диференціальна психологія. Експериментальна психологія. Соціальна психологія. Педагогічна психологія. Вікова психологія. Психологія праці. Психологія спорту. Клінічна психологія. Військова психологія. Юридична психологія. Завдання на СРС: 1. Поясніть чому психологію тривалий час не визнавали як самостійну науку. 2. Визначте, що виступало предметом психології протягом становлення її як науки. Відповідь обґрунтуйте та назвіть представників. 3. Визначте причини виникнення сучасних галузей психології. 4. Визначте перспективні напрямки розвитку психологічної науки.
2	Лекція 2. Тема 1.2. Основні напрями та школи в психології. Історичні етапи розвитку психологічних знань. Провідні ідеї представників різних напрямів психології. Структуралізм: головні завдання, категорії елементів свідомості. Функціоналізм: програма функціонального напрямку, теологічний принцип функціоналізму, предмет психології. Гештальтпсихологія: основні теоретичні положення, принципи гештальту, закон «гарного» гештальту. Глибинна психологія: психоаналіз (З Фрейд), аналітична психологія (К. Юнг), індивідуальна психологія (А. Адлер). Поведінкові напрями: біхевіоризм та необіхевіоризм. Провідні ідеї Є. Толмена, К. Леонарда Халла, Б. Скінера. Когнітивний напрям в психології. Внесок в розвиток когнітивного напрямку Брунера, Ж. Піаже, А. Бека, Д. Келлі. Загальні уявлення когнітивної психології. Гуманістичний напрям в психології. Провідні ідеї А. Маслоу, К. Роджерса, Г. Олпорта. Ієрархія потреб згідно А. Маслоу. Генетична психологія. Розвиток психіки людини від народження до дорослого. Зміни та формування психологічних функцій протягом життя. Біологічні, генетичні та спадкові фактори впливу на розвиток розумових здібностей, поведінки, емоцій особистості. Завдання на СРС: 1. Охарактеризуйте провідні ідеї науковців-представників кожного з напрямів в психології. 2. Проаналізуйте причини занепаду певних напрямів та психологічних шкіл в психології.

3	Лекція 3. Тема 2.1. Професійна підготовка психологів в Україні Система вищої освіти та специфіка професійної освіти психолога. Теоретичні і практичні компоненти професійної психологічної освіти практичного психолога. Вимоги Болонської угоди щодо стандартизації підходів до організації навчального процесу професійної підготовки психологів. Освітньо-професійна програма підготовки практичних психологів. Професійний стандарт за Класифікатором професій: практичний психолог закладу освіти, практичний психолог (соціальна сфера), психолог установи соціального захисту. Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога. Загальна інформація освітньо-професійної програми (ОПП) зі спеціальності 053 «Психологія» її мета і цілі. Перелік компонент освітньої програми. Специфіка загальнотеоретичної і спеціальної психологічної підготовки практичного психолога та необхідні знання зі спеціалізації. Особливості професійної підготовки психологів. Основні професійні вміння, виходячи з головних видів діяльності психолога: дослідницькі, комунікативні, дидактичні, діагностичні, проєктувальні та корекційні. Уявлення про загальні, фахові компетенції та програмні результати навчання зі спеціальності 053 «Психологія». Психолого-педагогічні проблеми професійної підготовки психологів. Трирівнева структура отримання професійних психологічних знань. Професійні психологічні асоціації. Завдання на СРС: 1. Охарактеризуйте специфіку професійної освіти психолога. 2. Які професійні компетенції необхідні практичному психологу виходячи з головних видів його діяльності?
4	Лекція 4. Тема 2.2. Психолог як особистість та професіонал Особистісні диспозиції психолога як основа його готовності до професійної діяльності. Рефлексивна компетентність особистості майбутнього психолога. Професійне спілкування психолога. Типи психологів: узгоджений позитивний, узгоджений негативний, неузгоджений позитивно-негативний, негативно-позитивний. Особливості професійної взаємодії психолога та клієнта. Формування образу та оцінки свого Я майбутніми психологами. Модальності самонастановлень. Модель особистості практичного психолога: мотиваційно-цільова підструктура особистості, когнітивна підструктура, організаційно-технологічна підструктура, когнітивно-рольова підструктура, регулятивна підструктура. Особистісні та професійні якості психолога. Структура психологічної готовності психолога до професійної діяльності. Динаміка ієрархії смислових професійних настановлень майбутнього психолога. Критерії оцінки рівня психологічної готовності психолога до професійної діяльності. Шляхи професійного зростання майбутніх психологів. Завдання на СРС: 1. Охарактеризуйте мотиваційний, когнітивний, операційний та особистісний компоненти психологічної готовності психолога до професійної діяльності. 2. Сформулюйте критерії професійної придатності до професійної діяльності практичного психолога.

5	Лекція 5. Тема 2.3. Нормативно-правові акти та документи з питань професійної діяльності психолога Нормативно-правові акти та документи, які регулюють професійну діяльність психолога в Україні: закони, стандарти, етичні кодекси та інші документи, що встановлюють вимоги до освітньої підготовки, ліцензування, професійних прав та обов'язків. Основні положення Конвенції про Національну систему соціально-психологічної служби України. Основна мета та завдання Національної системи соціально-психологічної служби України. Створення практичних центрів з метою здійснення практичної соціально-психологічної діяльності. Законодавча та правова база психологічної служби в галузі освіти. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України». Порядок атестації практичних психологів закладів освіти. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики. Етичні особливості професійної діяльності психолога. Етичні проблеми і «спокуси» у роботі практичного психолога. Основні принципи роботи практичного психолога. Етичні стандарти психолога, які використовуються в усьому світі. Етичний кодекс психолога. Завдання на СРС: 1. Які основні нормативно-правові акти регулюють професійну діяльність психолога в Україні? Опишіть їхню роль. 2. Які вимоги до підготовки та кваліфікації психологів визначаються Законом України «Про освіту»? 3. Проаналізуйте «Етичний кодекс» психолога та назвіть основні принципи, що покладені в його основу.
6	Лекція 6. Тема 3.1. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога Професійне самовизначення психолога. Процес усвідомлення, вибору та розвитку власної професійної ідентичності в межах психологічної діяльності. Основні аспекти професійного самовизначення психолога: усвідомлення професійних інтересів і цінностей, вибір професійної сфери, освітня підготовка та професійний розвиток, формування професійної ідентичності, професійні цілі та розвиток кар'єри, етичне самовизначення, розвиток рефлексії та самокритики. Професіоналізація студентів-психологів. Особливості формування професійних знань, навичок та особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання обов'язків психолога. Проблема професіоналізації студентів-психологів. Основні причини відмови студентів-психологів від професійної самореалізації. Умови професійного становлення студента-психолога. Основні етапи та аспекти професіоналізації студентів-психологів. Наукова психологія, практична психологія. Порівняльна характеристика методологічних основ наукової, практичної та побутової психології. Психолог-теоретик, психолог-практик. Етапи професіоналізму: фаза оптації, фаза адепта, фаза адаптації, фаза інтернала, фаза майстерності, фаза авторитету, фаза наставництва. Завдання на СРС: 1. Проаналізуйте сучасне уявлення суспільства про професію психолога. 2. Охарактеризуйте сутність кожного етапу професіоналізації.

7	Лекція 7. Тема 3.2. Основні напрями діяльності практичного психолога Функції психолога як постійні завдання, що складають зміст його діяльності. Виробничі та типові задачі діяльності, які повинен виконувати випускник вищого навчального закладу зі спеціальності «Психологія». Функції практичного психолога системи освіти. Напрями діяльності працівників психологічної служби. Основні завдання та цілі діяльності практичного психолога. Перспективні і актуальні цілі діяльності практичного психолога. Основні види діяльності: просвітницько-пропагандистська робота, пропедевтична і профілактична робота, психологічне консультування, психодіагностика і прогностика, психокорекція, психотерапія та соціально-психологічна реабілітація. Основні напрями діяльності практичного психолога. Психодіагностика. Психолого-просвітницька діяльність. Психопрофілактика. Психологічне консультування. Профорієнтація та соціально-психологічна адаптація. Психологічна корекція. Завдання на СРС: 1. Охарактеризуйте систему типових функцій і задач практичного психолога. 2. Як відрізняються завдання психолога в діагностичній та психокорекційній роботі? 3. Які навички та знання потрібні психологу для успішного виконання консультативної функції? 4. У чому полягає профілактична робота психолога, і як вона впливає на психічне здоров'я?
8	Лекція 8. Тема 3.3. Діяльність психолога в різних професійних сферах Сутність роботи психолога в сфері освіти, медицини, в сфері спорту, юриспруденції, економіки, політиці, в соціальній сфері. Широке коло завдань і функцій, що адаптуються до потреб конкретних галузей (клінічна психологія, освітня психологія, соціальна психологія, психологія праці та організаційна психологія, юридична психологія, військова психологія та ін.). Особливості впливу професійної сфери на поведінкові реакції та особистісні риси. Розвиток професійних компетенцій та особистісних якостей. Професійний стрес та його вплив на поведінку особистості. Соціальні взаємодії на робочому місці. Вплив на цінності та мотивацію. Емоційне вигорання. Вплив професійних ризиків. Зміна поведінкових моделей через професійну деформацію. Основні акценти в роботі психолога з представниками різних професій. Врахування психологом специфічних умов праці, вимог і стресорів кожної галузі при наданні психологічної допомоги. Завдання на СРС: 1. У чому полягають відмінності в діяльності психолога, що працює з військовими, порівняно з роботою психолога в освітній сфері? 2. Як психологічні консультації можуть впливати на підвищення продуктивності та покращення психічного здоров'я працівників у різних професійних сферах?

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

сформувати у здобувачів вищої освіти: розуміння теоретичного матеріалу; вміння формувати самостійні судження, відстоювати власні погляди, аргументуючи їх на основі наукових фактів; умінь та навичок самостійної роботи з підготовки до безпосередньої участі в семінарсько-обговоренні.

№ з/П	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)
1	Семінар 1. Вступ до психології

	<i>Мета:</i> систематизувати та закріпити знання здобувачів вищої освіти про предмет, об'єкт психології, групи психічних явищ, часові рамки етапів розвитку психології як науки. Питання для обговорення: 1. Предмет психології та її структура. 2. Головні групи психічних явищ. 3. Часові рамки етапів розвитку психології (донауковий, філософський, науковий). 4. Основні здобутки та відкриття етапів розвитку психологічної науки. 5. Місце психології в системі наукового знання. 6. Галузі сучасної психології. Практична частина. 1. Заповніть хронологічну таблицю основних етапів розвитку психології, зазначивши часові рамки, ключові ідеї та головні відкриття. 2. Оберіть одну з наук (біологія, філософія, соціологія, педагогіка). Сформулюйте 3–5 аргументів, як психологія взаємодіє з цією наукою. Результати представте у вигляді схеми. Завдання на СРС: 1. Охарактеризуйте предмет і об'єкт психології. 2. Що таке психічні процеси? Які основні види психічних процесів ви знаєте, і як вони взаємодіють між собою? 3. Що таке психічні стани? Чим вони відрізняються від психічних процесів? 4. Поясніть, яку роль у житті та діяльності відіграють психічні стани. 5. Що таке психічні властивості особистості? Які головні характеристики особистості формують ці властивості? 6. Які є індивідуальні особливості людини? Як вони пов'язані з психічними властивостями? 7. Як змінилося розуміння психіки з переходом від донаукового етапу через філософський до наукового? Які відкриття та теорії вплинули на розвиток психології як науки на кожному з цих етапів? 8. Наведіть приклади міждисциплінарних досліджень, що поєднують психологічні та інші наукові підходи.
2	Семинар 2. Витоки психології. Етапи становлення психології як науки <i>Мета:</i> сформулювати знання здобувачів вищої освіти із зародженням психології як науки, її розвиток від донаукового та філософського періодів до сучасної наукової дисципліни. Питання для обговорення: 1. Анімістичні уявлення про душу. 2. Психологія і грецька міфологія (психологія античності). 3. Роль вчень Платона, Аристотеля, Сократа, Демокрита, Епікура та інших в становленні психологічного знання в епоху античності. 4. Розвиток психології в елліністичний період (кінізм, скептицизм, стоїзм, епікуреїзм). 5. Етапи становлення психології: психологія як наука про душу, психологія як наука про свідомість, психологія як наука поведінку, психологія як наука про механізми розвитку та функціонування психіки. Практична частина. 1. Знайдіть висловлювання про природу психіки мислителів різних епох (наприклад, Платона, Аристотеля, Декарта, Вундта, Фрейда тощо). Оберіть одне висловлювання, поясніть його зміст і визначте, як ця ідея вплинула на подальший розвиток науки. 2. Які сучасні психологічні підходи можна пов'язати з цим висловлюванням? Завдання на СРС: 1. Поясніть чому психологію тривалий час не визнавали як самостійну науку. 2. Охарактеризуйте первісні уявлення про душу. 3. Зробіть підсумки розвитку античної психологічної думки. Як ви розумієте вислів: «Душу від тіла відокремити не можна»? Кому він належить? 5. Охарактеризуйте розвиток психологічної думки в еліністичний період. 6. Що таке донауковий етап розвитку психології? Які підходи до вивчення душі та психіки переважали в цей період? 7. Чим характеризується філософський етап розвитку психології? Які ідеї в цей час

	стали основою для подальшого розвитку психологічних досліджень? 8. Коли і чому психологія почала формуватися як наука? Які ключові події та постаті сприяли цьому процесу?
3	Семінар 3. Основні напрями та школи в психології. <i>Мета:</i> закріпити та поглибити знання здобувачів вищої освіти про предмет психології в різних напрямках та психологічних школах. Питання для обговорення: 1. Основні психологічні школи XIX–XX ст. Причини їх виникнення. 2. Основні ідеї функціоналізму. 3. Основні ідеї структуралізму. 4. Психоаналіз як психологічна школа. 5. Біхевіоризм та необіхевіоризм. Сутність формули S-R/. Поведінкова концепція Б. Скінера. Теорія соціального наочіння (Д.Роттер, Макгвайр). 6. Когнітивний підхід в психології. Когнітивний підхід до особистості (Д. Келлі). Практична частина. Застосовування концепції різних психологічних шкіл до аналізу поведінки людини. 1. Прочитайте наступну ситуацію: студент постійно відкладає підготовку до екзамену, хоча знає, що це важливо. В останній момент він відчуває сильний стрес, працює всю ніч і складає екзамен на мінімальний бал. 2. Уявіть, що ви представники різних психологічних шкіл. Як би кожна з них пояснила цю поведінку? (Психоаналіз (несвідомі мотиви, захисні механізми); біхевіоризм (звички, підкріплення); гештальтпсихологія (сприйняття ситуації); гуманістична психологія (мотивація та самоактуалізація); когнітивна психологія (мислення, прийняття рішень). 3. Який підхід був найбільш переконливим у поясненні причин поведінки студента? 4. Чи можна поєднати кілька підходів для комплексного пояснення причин поведінки? Завдання на СРС: 1. Назвіть причини виникнення основних психологічних шкіл психологічних шкіл XIX–XX ст. 2. Визначте ключові ідеї функціоналізму як психологічного напрямку. 3. Охарактеризуйте основні ідеї структуралізму як напрямку в психології. Як структуралісти вивчали свідомість та її компоненти? 4. Зазначте основні ідеї психоаналізу, розроблені Зигмундом Фрейдом. Як він пояснював структуру особистості та роль несвідомого у поведінці людини? 5. Чому психоаналіз Фрейда вважається важливим етапом у розвитку психології? 6. Назвіть ключові ідеї біхевіоризму як психологічного напрямку. Як цей підхід пояснює поведінку людини та тварин через спостережувані стимули й реакції? 7. Чим необіхевіоризм відрізняється від класичного біхевіоризму? Які нові елементи були додані для пояснення більш складних форм поведінки? 8. Як когнітивний підхід в психології пояснює роль мислення, сприйняття та обробки інформації в поведінці людини? 9. Як Джордж Келлі у своїй теорії особистісних конструктів пояснює процес формування особистості? Яку роль відіграють когнітивні структури у прийнятті рішень і прогнозуванні подій?
4	Семінар 4. Основні напрями та школи в психології. <i>Мета:</i> закріпити та поглибити знання здобувачів вищої освіти про предмет психології в різних напрямках та психологічних школах. Питання для обговорення: 1. Гуманістичні теорії особистості (А. Маслоу, К. Роджерс, Г. Олпорт). 2. Гештальтпсихологія. Теорія поля К. Левіна. 3. Аналітична психологія К. Юнга. Колективне безсвідоме і архетипи. 4. Індивідуальна психологія за А. Адлером. 5. Генетична психологія. 6. Етапи розвитку та основні концепції вітчизняної психології. Практична частина. Аналіз особистості через призму різних напрямків та шкіл в

	психології. 1. Ознайомтеся з наступною ситуацією: Молодий чоловік відчуває труднощі в самореалізації. Він має багато ідей, але боїться невдачі, часто сумнівається у своїх здібностях. Він уникає змін і покладається на стабільність, хоча внутрішньо прагне розвитку. 2. Об'єднайтеся в групи, кожна група аналізує ситуацію з точки зору одного з напрямів: • Гуманістична психологія (самоактуалізація, особистісний ріст, справжнє «Я»). • Гештальтпсихологія (закриті гештальти, усвідомлення власних потреб). • Аналітична психологія (архетипи, колективне несвідоме, тінь). • Індивідуальна психологія (комплекс неповноцінності, стиль життя). 3. Групове обговорення. Як різні напрями пояснюють причину труднощів самореалізації молодшої людини. Завдання на СРС: 1. Зазначте основні концепції теорії самореалізації А. Маслоу. Як його ієрархія потреб впливає на розуміння розвитку особистості? 2. Визначте ключові ідеї К. Роджерса про концепцію «Я» і безумовне позитивне прийняття. 3. Охарактеризуйте основні ідеї Г. Олпорта про структуру особистості та її стабільність. 4. Визначте основні принципи гештальтпсихології. Як ці принципи пояснюють сприйняття і організацію сенсорної інформації? 5. Які ключові концепції аналітичної психології К. Юнга? Як його теорії архетипів і колективного несвідомого пояснюють структуру психіки? 6. Які основні ідеї індивідуальної психології Альфреда Адлера, і як його концепція комплексу неповноцінності впливає на розуміння особистісного розвитку? 7. Охарактеризуйте і основні принципи генетичної психології. Як вона пояснює вплив генетичних факторів на психічний розвиток і поведінку людини?
5	Семінар 5. Професійна підготовка психологів в Україні <i>Мета:</i> ознайомити здобувачів вищої освіти із системою підготовки психологів в Україні, з основними етапами навчання та вимогами до фахівців у цій галузі. Питання для обговорення: 1. Система вищої освіти та специфіка професійної освіти психолога. 2. Вимоги Болонської угоди щодо стандартизації підходів до організації навчального процесу. 3. Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога. Перелік компонент освітньої програми. 4. Специфіка загальнотеоретичної і спеціальної психологічної підготовки практичного психолога та необхідні знання зі спеціалізації. Практична частина. • Дайте відповіді на такі запитання: • Чи хочу я бути практичним психологом? Чому? • Якими потребами зумовлений мій вибір? • Яку користь я сподіваюся мати від своєї професії? • Чи є в мене психологічні проблеми? Які? Як я їх вирішую? • Як ці проблеми можуть вплинути на мою роботу? Завдання на СРС: 1. Охарактеризуйте специфіку професійної освіти психолога в системі вищої освіти і як вона відрізняється від освіти на інших спеціальностях. 2. Як на вашу думку основні компоненти освітньо-професійної програми допомагають забезпечити всебічний розвиток професійних навичок і компетенцій? 3. Наведіть основні теоретичні знання, які необхідні для формування основи в діяльності в практичній психології. 4. Зазначте спеціалізовані знання і навички необхідні практичному психологу для ефективної роботи в конкретних сферах або напрямках психологічної практики.
6	Семінар 6. Професійна підготовка психологів в Україні

	<i>Мета:</i> ознайомити здобувачів вищої освіти із структурою освітньої програми професійної підготовки психолога, а також її ролі у формування професійних компетентностей. Питання для обговорення: 1. Особливості професійної підготовки психологів. 2. Основні професійні вміння, виходячи з головних видів діяльності психолога: дослідницькі, комунікативні, дидактичні, діагностичні, проектувальні та корекційні. 3. Уявлення про загальні, фахові компетенції та програмні результати навчання зі спеціальності 053 «Психологія». 4. Психолого-педагогічні проблеми професійної підготовки психологів. 5. Професійні психологічні асоціації. Практична частина. 1. Діагностика провідних мотивів професійної діяльності. Опитувальник для визначення провідних мотивів професійної діяльності. Завдання на СРС: 1. В чому полягає особливість професійної підготовки психологів? 2. Які ключові компетенції та навички необхідно розвивати під час навчання для успішної професіоналізації психолога? 3. Які дослідницькі та діагностичні вміння необхідні психологу для проведення наукових досліджень і аналізу психічних станів? 4. Яку роль комунікативні вміння відіграють у взаємодії психолога з клієнтами та корекції їхніх поведінкових чи емоційних проблем? 5. Як загальні та фахові компетенції сприяють підготовці майбутніх психологів до роботи в різних сферах психологічної практики? 6. Які основні психолого-педагогічні проблеми виникають у процесі професійної підготовки психологів, і як їх можна вирішити для підвищення якості навчання та практичної підготовки? 7. Визначте основні задачі професійних психологічних асоціацій.
7	Семінар 7. Психолог як особистість та професіонал <i>Мета:</i> систематизувати та поглибити знання здобувачів вищої освіти про професійні та особистісні якості психолога; рефлексія та формування власної професійної ідентичності. Питання для обговорення: 1. Особистісні диспозиції психолога. 2. Структура «Я-концепції» та особливості її формування у психолога. 3. Рефлексивна компетентність особистості майбутнього психолога. 4. Професійне спілкування психолога. 5. Модель особистості практичного психолога. 6. Особистісні та професійні якості психолога. Практична частина. Вправа: «Виявлення власних трансферентних характеристик як фахівця». Зворотній зв'язок: Як себе відчуваєте? Що відгукнулося, а що ні? У якій сфері психології бачите себе? Завдання на СРС: 1. Як на вашу думку структурні компоненти «Я-концепції» впливають на професійну ідентичність та самоусвідомлення майбутнього психолога? 2. Що таке рефлексивна компетентність, і як вона розвивається у майбутнього психолога під час професійної підготовки? 3. Які методи і практики сприяють розвитку рефлексивної компетентності у майбутнього психолога? 4. Наведіть суттєві ознаки відмінностей професійного спілкування психолога і повсякденного спілкування. 5. Охарактеризуйте взаємодію особистісних рис та професійних компетенцій практичного психолога у моделі його особистості? Які якості, на вашу думку, є найважливішими для ефективної допомоги клієнтам? 6. Поясніть думку про те, що «основним знаряддям психолога є його особистість». Чи

	Ви з нею погоджуєтесь?
8	Семінар 8. Психолог як особистість та професіонал <i>Мета:</i> сприяти усвідомленню здобувачів вищої освіти про свою психологічну готовність до професійної діяльності психолога. Питання для обговорення: 1. Структура психологічної готовності психолога до професійної діяльності. 2. Динаміка ієрархії смислових професійних настановлень майбутнього психолога. 3. Критерії оцінки рівня психологічної готовності психолога до професійної діяльності. 4. Небажані особистісні риси в діяльності психолога. 5. Шляхи професійного зростання майбутніх психологів. 6. Значення емпатії в діяльності психолога. Практична частина. 1. Діагностика соціально-перцептивних здібностей майбутнього психолога. Експрес діагностика емпатії. Завдання на СРС: 1. Сформулюйте критерії професійної придатності до професійної діяльності практичного психолога. 2. Схарактеризуйте проблему відмови майбутніх психологів від професіоналізації. 3. Як особистісні якості та професійні компетенції психолога впливають на рівень його готовності до професійної діяльності? 4. Визначте роль безперервної освіти та самоосвіти у сприянні розвитку професійних компетенцій майбутніх психологів. Надайте рекомендації для саморозвитку. 5. Охарактеризуйте вплив таких рис особистості, як емпатія, терплячість та емоційна стійкість на практичну діяльність психолога.
9	Семінар 9. Нормативно-правові акти та документи з питань професійної діяльності психолога <i>Мета:</i> ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними нормативно-правовими актами, що регулюють професійну діяльність психологів в Україні та на міжнародному рівні. Питання для обговорення: 1. Нормативно-правові акти та документи, які регулюють професійну діяльність психолога в Україні: • Конституція України; • Європейська соціальна хартія; • Декларація прав дитини,; • Конвенція про права дитини; • Закон України «Про охорону дитинства»; • Закон України «Про освіту»; • Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОНУ та ін. 2. Основні положення Конвенції про Національну систему соціально-психологічної служби України. 3. Основна мета та завдання Національної системи соціально-психологічної служби України. 4. Мета і завдання практичних центрів з метою здійснення практичної соціально-психологічної діяльності. Практична частина. 1. Визначте, які аспекти діяльності психолога (консультування, психотерапія, діагностика тощо) найбільше підпадають під норми нормативно-правових актів, основних положень, Завдання на СРС: 1. Які основні нормативно-правові акти регулюють професійну діяльність психолога в Україні? Охарактеризуйте їх роль. 2. Зазначте основні вимоги до підготовки та кваліфікації психологів, що визначаються

	Законом України «Про освіту». 3. Яке значення мають міжнародні документи, такі як Декларація ООН про права людини та Конвенція про права дитини, у професійній діяльності психолога? 4. Які стандарти надання психологічних послуг існують в Україні, і як вони впливають на якість психологічної допомоги?
10	Семінар 10. Нормативно-правові акти та документи з питань професійної діяльності психолога <i>Мета:</i> ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними документами, що регулюють професійну діяльність фахівців психологічних служб, такими як закони, кодекси етики та інші нормативні акти. Питання для обговорення: 1. Законодавча та правова база психологічної служби в галузі освіти. 2. Порядок атестації практичних психологів закладів освіти. 3. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики. 4. Етичні особливості професійної діяльності психолога. 5. Етичні проблеми і «спокуси» у роботі практичного психолога. 6. Етичні стандарти психолога, які використовуються в усьому світі. Етичний кодекс психолога. Практична частина. 1. Робота в міні-групах. Здобувачам вищої освіти надаються кілька реальних або вигаданих кейсів з професійної діяльності психолога, де виникають етичні проблеми (наприклад, порушення конфіденційності, стосунки з клієнтом, вплив особистих переконань психолога на роботу тощо). 2. Аналіз ситуацій з точки зору етичних стандартів. Дайте відповіді на питання: «Які норми були порушені?», «Які етичні дилеми виникли?», «Як психолог може вирішити ці проблеми, дотримуючись етичних принципів?». Завдання на СРС: 1. Визначте права та обов'язки та права психолога в освітніх установах. 2. Які основні законодавчі акти регулюють діяльність психологічної служби в галузі освіти в Україні? 3. Зазначте роль атестації у кар'єрному зростанні та професійному розвитку практичних психологів у закладах освіти. 4. Охарактеризуйте етичні принципи в діяльності психолога. 5. Чому дотримання етичних норм важливе для професійної діяльності психолога? Наведіть приклади з Етичного кодексу.
11	Семінар 11. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога <i>Мета:</i> систематизувати та поглибити знання здобувачів вищої освіти про сутність професійної діяльності психолога. Питання для обговорення: 1. Особливості професійного самовизначення психолога 2. Професіоналізація студентів-психологів. 3. Наукова психологія її характеристики. 4. Практична психологія та її ознаки Практична частина. 1. Діагностика особистісних чинників професійної діяльності. Завдання на СРС: 1. Проаналізуйте сучасне уявлення суспільства про професію психолог. 2. Охарактеризуйте сутність кожного етапу професіоналізації. 3. Охарактеризуйте основну мету практичної психології. 4. Порівняйте поняття «спеціальна професійна компетентність» і «особистісна професійна компетентність». 5. Наведіть приклади протилежних стереотипів, що можуть впливати на вибір професії. 6. Наведіть основні характеристики наукової психології. 7. Які ключові ознаки практичної психології, і як вона застосовується для вирішення

	реальних проблем у різних сферах життя? 8. Наведіть основні відмінності між практичною психологією та науковою.
12	Семінар 12. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога <i>Мета:</i> сформувати необхідні знання про професійну діяльність психолога теоретика, практика і викладача психології, включаючи їх роль і обов'язки Питання для обговорення: 1. Психолог-теоретик, сфера його діяльності 2. Психолог-практик, сфера його діяльності. 3. Психолого- викладач психології. Принципи викладання психології. 4. Кваліфікаційна характеристика посади психолога. 5. Фази професіоналізації: фаза оптації, фаза адепта, фаза адаптації, фаза інтернала, фаза майстерності, фаза авторитету, фаза наставництва. Практична частина. 1. Дослідження професійних здібностей психолога на основі методики оцінки комунікативних і організаторських здібностей (Опитувальник КОС). Завдання на СРС: 1. Визначте сферу діяльності психолога-теоретика і які основні завдання він виконує у цьому контексті. Чим його діяльність відрізняється від діяльності практичного психолога? 2. Яку роль відіграє теоретичний внесок у формуванні нових підходів і методів у психології? 3. Визначте основні обов'язки та завдання психолога-практика у його професійній діяльності. 4. Які основні принципи викладання психології використовує психолог-викладач для ефективного навчання здобувачів вищої освіти? 5. Зазначте основні вимоги та обов'язки кваліфікаційної характеристики посади психолога. Як ці вимоги визначають рівень професійної компетенції у різних сферах психологічної діяльності? 6. Наведіть основні характеристики та завдання кожної з фаз професіоналізації психолога. Як ці фази впливають на розвиток професійної компетенції?
13	Семінар 13. Основні напрями діяльності практичного психолога <i>Мета:</i> поглибити знання здобувачів вищої освіти про завдання, функції, типові задачі та особливості психодіагностичної і психопрофілактичної роботи практичного психолога. Питання для обговорення: 1. Загальна характеристика професійних функцій та завдань практичного психолога. 2. Суть психодіагностичної функції практичного психолога. 3. Суть психопрофілактичної функції в роботі психолога. 4. Типові проблеми клієнтів, що потребують здійснення психопрофілактичної роботи. 5. Основні методи психопрофілактичної роботи. 6. Розвивальна функція в роботі практичного психолога. Практична частина. 1. Діагностика розуміння майбутніми психологами психологічних відмінностей чоловіка і жінки (Методика «Чи гарний ви психолог?»). 2. Робота в міні-групах. Дайте відповіді на такі запитання: «Чи повинен психолог мати багатий життєвий досвід, щоб надавати допомогу іншим?», «Якщо я помічаю обман з боку клієнта, що мені робити?», «Навіщо допомагати, якщо кажуть, що найкращий помічник – час?», «Чому так важливо слухати клієнта? Чи важливо слухати себе? А якщо назріває конфлікт?». Завдання на СРС: 1. Зазначте основні цілі діяльності практичного психолога. 2. Охарактеризуйте просвітницьку роботу практичного психолога, її зміст, форми та завдання. 3. Визначте значення психопрофілактичної роботи практичного психолога у попередженні психологічних проблем в різних групах населення. 4. Які методи і техніки використовуються психологом для реалізації розвивальної

	функції, і як вони допомагають у розкритті потенціалу особистості?
14	Семінар 14. Основні напрями діяльності практичного психолога <i>Мета:</i> систематизувати та закріпити знання здобувачів вищої освіти про завдання, функції, задачі психологічного консультування, психокорекції, психотерапії та соціально-психологічної реабілітації. Питання для обговорення: 1. Психологічне консультування в роботі практичного психолога. 2. Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога. 3. Основні методи психокорекції. 4. Профорієнтація та соціально-психологічна адаптація 5. Психотерапія та соціально-психологічна реабілітація. Практична частина. 1. Визначення порушення принципів психологічного консультування на прикладі ситуації-діалогу. 2. На прикладі матеріалу (діалогу психолога з клієнткою) визначте етап психологічного консультування. Завдання на СРС: 1. Сформулюйте мету та основні завдання психологічного консультування. 2. Зазначте мету використання практичним психологом методів психодіагностики, консультування та корекції у своїй професійній діяльності. 3. В чому полягає специфіка психокорекційної роботи практичного психолога? Яка її мета та завдання? 4. Зазначте роль соціально-психологічної реабілітації у відновленні соціальних навичок та психоемоційного стану клієнтів.
15	Семінар 15. Діяльність психолога в різних професійних сферах <i>Мета:</i> поглибити знання здобувачів вищої освіти про особливості діяльності психолога в різних сферах професійної діяльності. Питання для обговорення: 1. Сутність роботи психолога в сфері освіти. 2. Сутність роботи психолога в системі охорони здоров'я. 3. Сутність роботи психолога в системі збройних сил України. 4. Сутність роботи психолога в сфері спорту. 5. Сутність роботи психолога в соціальній сфері. 6. Сутність роботи психолога в системі соціальних служб для молоді. Практична частина. Практична робота в малих групах «Вирішення проблем». Мета: розвинути навички вирішення конкретних проблем, з якими стикаються психологи в різних сферах. Обговорення результатів роботи. Завдання на СРС: 1. Наведіть методи та підходи, які використовує психолог у сфері освіти для сприяння успішному розвитку учнів, враховуючи їх індивідуальні особливості та соціальні фактори. 2. Які основні завдання психолога в системі охорони здоров'я, і як його діяльність сприяє покращенню психічного та емоційного стану пацієнтів? 3. Охарактеризуйте основні завдання психолога в збройних силах України. Як його діяльність сприяє підтримці психологічної готовності та стійкості військовослужбовців? 4. Наведіть приклади методів і технік психологічної підтримки у підготовці спортсменів до змагань і подолання стресових ситуацій під час спортивних виступів. 5. Визначте напрями діяльності психолога з підтримки психоемоційного розвитку молоді та вирішенню їхніх соціальних проблем.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Здобувачі вищої освіти самостійно опрацьовують питання за всіма темами в теоретичному або практичному аспекті. Самостійна робота з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» включає: поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; проведення досліджень за методиками з якими знайомилися на практичних заняттях.

У процесі самостійної роботи здобувачі вищої освіти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- систематизації та інтерпретації різноманітних джерел інформації з дисципліни;
- ефективного планування своєї роботи, дотримання дедлайнів та самомотивації до навчання;
- чіткого і структурованого викладу власних думок під час семінарів;
- критичної оцінки своїх досягнень в навчальній діяльності;
- використання програмного забезпечення та цифрових інструментів для вирішення навчальних і дослідницьких завдань

Види самостійної роботи здобувача освіти :

- підготовка до аудиторних занять – 64 год;
- підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;
- підготовку до заліку – 6 год.

Загалом – 74 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал дисципліни «Вступ до спеціальності», здобувачі вищої освіти повинні підключитися до Гугл класу викладача, де будуть прикріплені навчальні матеріали (презентації лекцій, завдання семінарських занять). При викладанні дисципліни семестровий рейтинг здобувача вищої освіти формують: робота на семінарах, вчасна здача відповідей на тестові завдання модульної контрольної роботи. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Відвідуваність і виконання завдань

Відвідування лекційних занять не оцінюється, але є бажаним, оскільки навчальний матеріал викладається в систематизовано та в доступній формі та є можливістю обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів. Крім того, відвідування лекцій дозволить здобувачам вищої освіти легше та ефективніше підготуватись до семінарських занять. Відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь здобувача вищої освіти на семінарських (практичних) заняттях є обов'язковою. Рейтинг здобувача вищої освіти значною мірою формуватиметься за результатами роботи на семінарах. Пропуск семінарського (практичного) заняття не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. Опрацювання пропущеної теми є необхідним для підготовки до екзамену. Разом з тим, здобувач вищої освіти, який пропустив семінарські (практичні) заняття з поважної причини, і має необхідний документ, який підтверджує відсутність (наприклад довідку від лікаря), може протягом 2-х тижнів після дати пропущеного семінару (практичного заняття), здати підготовлену доповідь викладачу. Графік консультацій, доступний на сайті кафедри психології та педагогіки, але викладач сам призначає здобувачам вищої освіти час консультації в індивідуальному порядку.

Здобувач вищої освіти на семінарському (практичному) занятті може використовувати підготовлені ним нотатки.

Теми і завдання для семінарських занять передбачені робочою програмою дисципліни (силабусом), доступною в особистому кабінеті здобувача вищої освіти в системі «Кампус», гугл класі або на сайті кафедри психології та педагогіки.

На лекціях та семінарських (практичних) заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, пов'язаних з навчанням. Бажано, щоб на семінарському (практичному) занятті здобувач вищої освіти використовував підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття та /або мультимедійні презентації.

Форми роботи

Під час лекційних занять висвітлюється ключові аспекти навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». Семінарські заняття спрямовані на поглиблення знань здобувачів вищої освіти з предмету. Зокрема, використання різних **форм і методів роботи**, створюють умови для засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять та теоретичних концепцій психології, розвиток їх критичного мислення і здатності застосовувати отримані знання на практиці. Семінарські заняття також сприяють розвитку навичок аналізу та синтезу інформації, формуванню вміння проводити дискусії та обговорення наукових і професійних тем. Вони дозволяють здобувачам не лише вивчати теоретичні аспекти психології, але й сприяють розвитку практичних навичок, необхідних для роботи в галузі психології.

Форми роботи: лекції: традиційні та тематичні, з елементами бесіди та дискусії, візуалізації (використання презентацій, відеоматеріалів); семінари: традиційний, дискусійний (висловлення аргументованих думок і контраргументів щодо обговорюваних психологічних підходів, теорій, концепцій); візуалізація інформації через мультимедійні презентації; моделювання ситуацій (аналіз психічних/психологічних явищ, поведінки людини в різних ситуаціях з точки зору різних наукових підходів; аналіз діяльності психолога згідно нормативно-правових актів і положень; аналіз етичних проблем і спокус в діяльності психолога; аналіз діяльності психолога в різних професійних сферах тощо).

Методи роботи: аналіз наукової літератури (підготовка доповідей); практична робота парами, тріадами та міні-групами; дослідницький метод (аналіз поведінки людини через призму різних напрямів та шків; особливості діяльності різних галузях і професійних сферах психології); діагностичний метод (діагностика мотивів вибору професії, соціально-перспективних здібностей, комунікативних і організаційних здібностей тощо); метод самопізнання (усвідомлення власних характеристик, особистісних рис, переконань, емоцій, мотивів, поведінки); аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод); інтерактивні методи (групові дискусії, бесіда); методи стимулювання і мотивації (вимоги, переконання, заохочення); метод «мозкового штурму».

Готуючись до семінарських занять, здобувач вищої освіти має чітко усвідомлювати зміст запитань, дати розгорнуту відповідь на них. Під час семінарських занять викладач резюмує сильні і слабкі місця у доповідях здобувачів вищої освіти, вказує на помилки, якщо такі є, дає відповіді на додаткові питання здобувачів з теми семінарського заняття.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти є важливим компонентом навчального процесу, що сприяє розвитку аналітичного мислення, навичок самоосвіти та відповідальності за власне навчання. Її організація передбачає системний підхід до планування, організації та виконання завдань: опрацювання лекційного матеріалу (конспект лекцій з дисципліни); підготовка до семінарських занять: самостійне опрацювання додаткової літератури до тем лекційного курсу; самостійне опрацювання питань для підготовки до занять, самоконтроль засвоєння змісту лекційного курсу; пошук додаткових джерел інформації по темі практичного заняття (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) в бібліотеках та в електронному вигляді (в мережі INTERNET); робота з базами даних (Google Scholar, Scopus, Web of Science); створення мультимедійних презентацій, з метою візуалізації доповіді під час семінару; самостійне проведення психодіагностики психічних процесів станів і властивостей особистості, оформлення протоколів дослідження, написання результатів і висновків проведеної практичної роботи; рефлексія і самоконтроль виконаної практичної роботи.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять, основна мета якого – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти для планування самостійної роботи.

Форми поточного контролю: усне опитування, виступ здобувача вищої освіти із доповіддю або повідомленням, участь у обговоренні питань на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, комп'ютерне, бланкове тестування тощо.

Політика університету

Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів вищої освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти;

позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання академічному плагіату <https://rb.gy/agihij>, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також у Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

PCO з дисципліни, семестровий контроль з якої передбачений у формі заліку, для очної форми навчання розробляється за типом PCO-1 і включає оцінювання заходів поточного контролю з дисципліни впродовж семестру. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти проводиться на основі рейтингової системи відповідно ПОЛОЖЕННЯ про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2022.pdf

Поточний контроль: опитування за темою заняття, модульна контрольна робота.

Календарний контроль: За встановленими в PCO критеріями та результатами заходів поточного контролю здобувачів проводиться календарний контроль, порядок проведення якого визначено у Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського. <https://osvita.kpi.ua/node/32>

Згідно даного Положення календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних навчальних планів згідно з графіком навчального процесу.

Семестровий контроль: **залік** (проводиться на останньому семінарі).

Оцінювання та контрольні заходи (Додаток 1).

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) роботу на семінарських (практичних) заняттях (відповіді, вирішення практичних завдань та доповнення відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії);
- 2) складання модульної контрольної роботи.

Здобувач вищої освіти отримає найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь у проведених семінарських (практичних) заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу здобувача вищої освіти.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти визначені у положенні про PCO з дисципліни та представлені у Додатку 1.

Викладач оцінює роботу здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на сьомому і тринадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг здобувача вищої освіти станом на 7 тижнях і 13 тижнях навчання повідомляється здобувачу вищої в особистому кабінеті електронного кампусу.

Модульна контрольна робота (МКР) складається з 40 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. МКР проводиться за допомогою гугл-тестів на останній (передостанній) лекції. Доступ до МКР надається здобувачам вищої освіти лише під час лекції. Перескладати МКР не можна.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому

за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди.

Якщо оцінка за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, застосовується «жорстка» РСО – попередній рейтинг здобувача скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи. Цей варіант формує відповідальне ставлення здобувача до прийняття рішення про виконання залікової контрольної роботи, змушує його критично оцінити рівень своєї підготовки та ретельно готуватися до заліку.

Здобувач освіти може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення здобувача вищої освіти з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації здобувачам вищої освіти

Вивчення курсу «Вступ до спеціальності» передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти системи психологічних знань, основних понять за темами, ознайомлення з навчально-методичними матеріалами.

Головною метою лекцій є мотивація і організація роботи здобувачів вищої освіти з навчальним матеріалом у міжсесійний період. Лекції проводяться із використанням мультимедійних презентацій (за наявності умов в аудиторії).

Готуючись до семінарського заняття здобувач вищої освіти має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, ознайомитись зі змістом матеріалу підручника. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений здобувач вищої освіти не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж здобувач вищої освіти не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо здобувач вищої освіти не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи здобувача вищої освіти і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено кандидатом психологічних наук, доцентом, доцентом кафедри психології та педагогіки Москаленко О. В., кандидатом психологічних наук, доцентом, завідувачем кафедри психології та педагогіки Хілько С.О.

Ухвалено кафедрою психології та педагогіки (протокол № 14 від 14.05.2025 р.)

Погоджено методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 4 від 24.06.2025 р.)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни «Вступ до спеціальності», семестровий контроль з якої передбачений у вигляді заліку, розроблено за типом РСО-1 включає оцінювання заходів поточного контролю з дисципліни впродовж семестру.

Бали нараховуються за:

- 1) роботу на семінарських (практичних) заняттях;
- 2) складання модульної контрольної роботи.

Контрольні заходи і вагові бали

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1	Відповіді на семінарських заняттях (доповідь)	45	5	9	45
2	Активна участь у обговоренні теми семінару/ практична робота під час семінару	15	1	15	15
4	Модульна контрольна робота	40	1	1	40
	Всього				100

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру підраховується таким чином:

$$RC = 45 + 15 + 40 = 100 \text{ балів}$$

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських (практичних) заняттях

Ваговий бал за підготовлену доповідь **5 балів**. Максимальна кількість балів за доповіді на семінарах дорівнює 5 балів $\times$ 9 видів доповіді = 45 балів.

Ваговий бал за активну участь у обговоренні теми семінару, дорівнює 1 бал. Максимальна кількість балів за активну участь у семінарі дорівнює 15 балів.

Робота на семінарських заняттях (доповідь)

Повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає повну і аргументовану відповідь, демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, висловлює власну позицію з відповідним обґрунтуванням з дискусійних питань, ефективно використовую візуальні засоби (мультимедійні презентації, відеоматеріали тощо)	5
Достатньо повна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає повну аргументовану відповідь з несуттєвими неточностями, висловлюючи власну позицію допускає незначні порушення логіки, на достатньому рівні використовує візуальні засоби до теми семінару	3-4
Неповна відповідь (менше 60% потрібної інформації). Здобувач вищої освіти надає неповні відповіді, допускає неточності, висловлюючи власну позицію проявляє складність в її обґрунтуванні або здобувач ухиляється від відповіді.	0-2 (< 60%)

Участь у обговоренні теми семінару, виконання практичних завдань

Здобувач вищої освіти приймає активну участь у обговоренні теми семінару, формулює запитання до теми, наводить приклади з обґрунтуванням своєї позиції. Усі вимоги до виконання практичного завдання дотримано, розкрито всі етапи роботи, продемонстровано глибоке розуміння практичних аспектів професійної діяльності психолога.	1
Здобувач вищої освіти приймає участь у обговоренні теми семінару, натомість надає неповну відповідь або ухиляється від відповіді. Виконання практичного завдання показує поверхневе розуміння сутності завдання або практичне завдання не виконано.	0

2. Складання модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів складає 40 балів (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання МКР дорівнює 1)):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 40)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 40)	0
вірнo виконано всі тестові завдання	40
вірнo виконано більше 60% тестових завдань	24-39
вірнo виконано менш 60% тестових завдань	0

Заохочувальні бали – максимум 10 балів (не входять до основної шкали РСО) нараховуються за рішенням протоколу засідання кафедри за умови подачі на кафедру відповідного документу (свідчення/сертифікату тощо), який відповідає тематиці освітнього компоненту.

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 60 + 40 = 100 \text{ балів.}$$

Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру **60 і більше балів** мають можливості:

а) отримати залікову оцінку (залік) відповідно до набраного рейтингу (рейтингові бали переводяться до оцінки згідно із таблицею та заносяться до відомості семестрового контролю);

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки (при цьому попередній рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни скасовується і він отримує оцінку тільки за результатами залікової контрольної роботи).

Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше **60 балів, але виконали умови допуску**, виконують залікову контрольну роботу.

Залікова контрольна робота складається зі 100 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни та виконується письмово.

Залікова контрольна робота проводиться за допомогою гугл-тестів, доступ до ЗКР надається студентам лише під час проведення заліку. Тривалість ЗКР – 90 хвилин. Залікова контрольна робота містить 100 тестових питань, кожне питання містить 3-4 варіанти відповіді, серед яких правильною є лише одна. Задача студента – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку студента) та позначити його у будь-який зручний спосіб.

Максимальна кількість балів складає **100** (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 100)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 100)	0
вірнo виконано всі тестові завдання	100
вірнo виконано більше 60% тестових завдань	60-99
вірнo виконано менш 60% тестових завдань	0

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Орієнтовні питання до залікової контрольної роботи

1. Предмет психології та її структура.
2. Психологія античності в становленні психологічного знання.
3. Етапи становлення психології.
4. Провідні ідеї представників різних напрямів психології.
5. Зв'язок психології з іншими науками.
6. Структура сучасної психології.
7. Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога.
8. Класифікація психологічних професій.
9. Психолого-педагогічні проблеми професійної підготовки психологів.
10. Формування образу та оцінки свого Я майбутніми психологами.
11. Структура психологічної готовності психолога до професійної діяльності.
12. Критерії професійної придатності до професійної діяльності практичного психолога.
13. Шляхи професійного зростання майбутніх психологів.
14. Нормативно-правові акти та документи, які регулюють професійну діяльність психолога в Україні.
15. Основна мета та завдання Національної системи соціально-психологічної служби України.
16. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики.
17. Етичні проблеми і «спокуси» у роботі практичного психолога.
18. Етичні стандарти психолога.
19. Професійне самовизначення психолога.
20. Проблема професіоналізації студентів- психологів.
21. Основні завдання наукової і практичної психології.
22. Порівняльна характеристика методологічних основ наукової, практичної та побутової психології.
23. Характеристика діяльності психолога-теоретика і психолога-практика.
24. Етапи професіоналізму.
25. Основні завдання та цілі діяльності практичного психолога.
26. Професійні компетенції практичного психолога залежно від видів його діяльності.
27. Роль практичних психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я народу України.
28. Специфічні особливості об'єкту і предмету праці практичного психолога.
29. Специфічні особливості засобів праці практичного психолога.
30. Специфічні особливості результати праці практичного психолога.
31. Проблема визначення ефективності праці практичного психолога.
32. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами.
33. Суть психодіагностичної функції практичного психолога.
34. Орієнтовні етапи психодіагностичної діяльності практичного психолога.
35. Загальна характеристика методів психодіагностики.
36. Суть психопрофілактичної функції в роботі психолога.
37. Типові проблеми клієнтів, що потребують здійснення психопрофілактичної роботи.
38. Основні методи психопрофілактичної роботи.
39. Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога.
40. Рівні аналізу норми та їх вплив на психокорекційну роботу психолога.
41. Психопрофілактика та психокорекція: загальне і відмінності.
42. Основні методи психокорекції.
43. Розвивальна функція в роботі практичного психолога.
44. Профорієнтація та соціально-психологічна адаптація в роботі практичного психолога.
45. Роль соціально-психологічної реабілітації у відновленні соціальних навичок та психоемоційного стану клієнтів.
46. Психологічне консультування як функція практичного психолога.

47. Консультування, психокорекція та психотерапія: загальне та відмінності.
48. Етапи психологічного консультування.
49. Суть психолога - просвітницької функції психолога.
50. Напрямки, сфери застосування та методи психолога -просвітницької функції практичного психолога.
51. Вимоги до обладнання кабінету психології.
52. Сутність роботи психолога в сфері освіти.
53. Сутність роботи психолога в системі охорони здоров'я.
54. Сутність роботи психолога в системі збройних сил України.
55. Сутність роботи психолога в сфері спорту.
56. Сутність роботи психолога в сфері юриспруденції.
57. Сутність роботи психолога в сфері економіки.
58. Сутність роботи психолога у сфері політики.
59. Сутність роботи психолога в системі соціальних служб для молоді.
60. Сутність роботи психолога в соціальній сфері.